

DZIENNIKARSKI KODEKS OBYCZAJOWY

Stowarzyszenia, związki zawodowe dziennikarzy oraz pracodawcy, świadomi odpowiedzialności wobec czytelników, słuchaczy i widzów, deklarują przestrzeganie zasad "Karty etycznej mediów" i ustanawiają niniejszy kodeks:

I. Zasady ogólne

1. Dziennikarstwo jest zawodem służebnym wobec społeczeństwa. Podstawowym prawem i obowiązkiem dziennikarza jest poszukiwanie prawdy oraz umożliwienie każdemu człowiekowi realizacji jego prawa do uzyskania prawdziwej, pełnej i bezstronnej informacji a także uczestniczenia w debacie publicznej.

2. Zadaniem dziennikarza jest umożliwienie odbiorcom poznania, zrozumienia i własnej oceny rzeczywistości.

3. Szczególną powinnością dziennikarzy jest odpowiedzialne wykonywanie zawodu, kierowanie się szacunkiem wobec odbiorcy oraz normami etycznymi i zawodowymi.

4. Dziennikarze mają obowiązek chronić niezależność i wiarygodność uprawianego zawodu, strzec wolności słowa i pluralizmu mediów.

II. Etyczne i zawodowe obowiązki dziennikarzy

5. Dziennikarz bezstronnie relacjonuje, omawia i analizuje fakty oraz procesy społeczne, przedstawia ich kontekst oraz szeroką gamę poglądów na ich temat, z podaniem źródła przytaczanych opinii. W razie trudności z dotarciem do jednej ze stron sporu obowiązuje stwierdzenie, że informacja zawiera dane częściowe.

6. Dziennikarzowi nie wolno manipulować informacją. Obowiązuje go skrupulatna ocena źródeł, sprawdzenie prawdziwości dostępnych informacji oraz rzetelność w ich przekazywaniu. Prowadząc dyskusję, dziennikarz nie może wykorzystywać swojej roli w celu wpływania na jej przebieg i narzucania końcowych wniosków. Redakcja, opracowanie czy montaż słownego, dźwiękowego, audiowizualnego lub informatycznego zapisu rzeczywistości nie mogą jej fałszować ani deformować.

7. Obowiązkiem dziennikarza jest oddzielenie informacji od komentarza. Gdy wyraża własne oceny i opinie wyraźnie sygnalizuje to odbiorcy. Wyrażone w komentarzu opinie nie mogą fałszować omawianych faktów.

8. Dziennikarz zobowiązany jest do sprostowania z własnej inicjatywy, gdy okazuje się, że podana przez niego informacja jest fałszywa bądź nieścisła.

9. Dziennikarz, kierując się dobrem wspólnym i poczuciem sprawiedliwości, ujawnia błędy i nadużycia w działalności władz, instytucji, organizacji oraz przedsiębiorstw publicznych i prywatnych.

10. Dziennikarz, pełniąc swoje obowiązki zawodowe, oddziela od nich własną działalność polityczną i społeczną.

11. Dziennikarz, w związku z wykonywaniem zawodu, nie poddaje się naciskom, nie przyjmuje korzyści materialnych, nie podporządkowuje swojej działalności interesom własnym i rodziny.

12. Dziennikarz, przedstawiając sceny przemocy, cierpienia i śmierci, czyni to jedynie w szczególnie uzasadnionych przypadkach i w niezbędnym zakresie; w poczuciu odpowiedzialności za ukazywane osoby. W każdym przypadku bierze pod uwagę wrażliwość odbiorców, mając szczególnie na względzie niekorzystny wpływ, negatywne wzorce, zagrożenie deprawacją - wynikające stąd dla dzieci i młodzieży.

13. Obowiązkiem dziennikarza jest poszanowanie wartości uniwersalnych, kultury i tradycji narodowej, postaw i przekonań religijnych oraz poglądów osób niewierzących, tolerancja dla odrębności kulturowych i obyczajowych.

14. Dziennikarza obowiązuje zakaz publikacji głoszących propagandę wojny i nienawiść, w szczególności narodową, religijną i rasową.

15. Przesądzenie o winie osoby oskarżonej przed wyrokiem sądu jest niedopuszczalne. Dziennikarz zobowiązany jest poinformować odbiorcę o uniewinnieniu lub uwolnieniu od zarzutu obwinionego w sprawie wcześniej przez siebie prezentowanej.

16. Dziennikarz zobowiązany jest przestrzegać norm prawnych i etycznych przy pozyskiwaniu informacji oraz szanować prawo informatorów do ochrony nazwiska i twarzy.

17. Dziennikarz jest obowiązany do ochrony tajemnicy zawodowej. Nie ujawnia źródeł informacji bez zgody zainteresowanych.

18. Dziennikarz jest zobowiązany do szczególnej odpowiedzialności przy wypowiedziach małoletnich i osób, które nie są w stanie wyrazić na to zgody w sposób świadomy i ocenić potencjalnych skutków swojej wypowiedzi.

19. Dziennikarzowi nie wolno naruszać dóbr osobistych.

20. Dziennikarz zobowiązany jest chronić prywatność każdego człowieka, chyba, że osoba sama ujawnia swoją prywatność. Może natomiast ujawniać szczegóły z życia prywatnego osób pełniących funkcje publiczne w zakresie niezbędnym do oceny przydatności do pełnienia funkcji lub sposobu jej wykonywania.

21. Dziennikarzowi nie wolno wprowadzać odbiorców w błąd przez sugerowanie, podkreślenia i wyolbrzymianie sensacyjnego charakteru wydarzeń, które nie znajdują potwierdzenia w materiale dziennikarskim.

22. Dziennikarz nie może odmówić osobie udzielającej informacji czy wywiadu autoryzacji cytowanej wypowiedzi, o ile nie była ona uprzednio publikowana ze wskazaniem źródła. Ma natomiast obowiązek uszanowania woli informatora co do sposobu wykorzystania informacji i terminu publikacji, jeśli zastrzeżenie takie zostało sformułowane przed przystąpieniem do zbierania materiału dziennikarskiego.

III. Dziennikarz i pracodawca

23. Dziennikarz świadomie wybiera i akceptuje politykę redakcyjną gazety, pisma czy stacji, w której pracuje, niemniej zachowuje prawo do własnych poglądów oraz do odmowy wykonania zadań dziennikarskich niezgodnych z jego przekonaniami, normami etycznymi bądź prawnymi.

24. Reklama i tekst sponsorowany powinny być wyraźnie oznaczone i oddzielone od innych tekstów. Uprawianie kryptoreklamy jest niezgodne z etyką dziennikarską.

Dziennikarz nie ulega naciskom reklamodawców, nie ma obowiązku prowadzenia akwizycji reklam. Nie udostępnia swego nazwiska, twarzy czy głosu dla celów działalności reklamowej, chyba że jest to promocja gazety lub stacji, w której pracuje. Nie dotyczy to akcji humanitarnych i społecznych.

IV. Dziennikarz i jego koledzy

25. Obowiązkiem dziennikarza jest obrona dobrego imienia zawodu, solidarność zawodowa, która wyraża się w trosce o wspólne sprawy i w pomocy potrzebującym kolegom.

26. Plagiat oraz wykorzystanie w całości bądź w części cudzej pracy dziennikarskiej, literackiej, artystycznej lub naukowej i podanie jej za własną są szczególnym naruszeniem norm etycznych.

27. Działanie świadome na szkodę kolegów, zwłaszcza dla osiągnięcia korzyści osobistych, jest niedopuszczalne.

V. Postanowienia końcowe

28. Obowiązkiem każdego dziennikarza pracującego w polskich mediach jest przestrzeganie Karty Etycznej Mediów i postanowień niniejszego kodeksu. Za ich naruszenie obwiniony dziennikarz odpowiada przed sądem dziennikarskim lub związkowym.

29. Za nieprzestrzeganie kodeksu odpowiada rzeczywisty sprawca. Gdy jest on nieznany lub gdy redakcja nie chce ujawnić sprawcy, odpowiada ta osoba, która zatwierdziła materiał do publikacji lub emisji.

30. O każdym uznanym przez Radę Etyki Mediów przypadku nieprzestrzegania zasad zawartych w Kodeksie będą poinformowani pracodawcy. Treść orzeczeń Rady Etyki Mediów będzie udostępniana również opinii publicznej.

31. Wszystkie wątpliwości dotyczące interpretacji postanowień niniejszego kodeksu rozstrzyga na mocy swej uchwały Konferencja Mediów Polskich.

32. Niniejszy dokument wchodzi w życie miesiąc od dnia podpisania przez członków należących do Konferencji Mediów Polskich.

podpisy członków Konferencji Mediów Polskich